

Canan KIŞLALIOĞLU

Doktora Adayı, Uluslararası İlişkiler, Akdeniz Üniversitesi
canankislalioglu@yahoo.com
ORCID: 30388246X

Ekvador Siyaseti Üzerinden Julian Assange Vaka İncelemesi

Öz: Ekvador Latin Amerika'nın tarihi, yeraltı kaynakları ve sosyal yapısı ile önemli ülkelerinden biridir. Latin Amerika ülkelerinin çoğunda olduğu gibi Ekvador siyaseti ve ekonomisinde ABD etkisi ve neoliberal politikalar etkili olmuş, bu nedenle ülke hem darbeler geçmişine hem de ekonomik krizlere sahip olmuştur. Ekvador, 2006 yılında Rafael Correa'nın devlet başkanı seçilmesi ile birlikte kıtada Chavez'in öncülük ettiği Pembe Kuşak ülkelere dâhil olmuştur. Correa'nın uyguladığı sosyalizm temelli politikalar neoliberalizm ve ABD karşıtlığıyla şekillenmiştir. Ekvador'u uluslararası alanda önemli hale getiren bir diğer unsur, birçok devlete ve devlet yetkilisine ait gizli belgeleri yayınlayan Wikileaks sitesinin kurucusu Julian Assange'ın 2012 yılında Ekvador büyükelçiliğine sığınmasıdır. Assange'ın sığınması sadece uluslararası hukuk açısından değil, Latin Amerika ülkelerinde yaşanan herhangi bir iktidar değişikliğinin ortaya çıkardığı politika değişikliğini anlamak bakımından da önemlidir. Correa'nın ardından seçilen Moreno, önceki politikalardan tamamen vazgeçmiş, ABD ile ilişkileri düzeltmek ve neoliberal politikalara geri dönmek yolunu tercih etmiştir. Bu noktada uluslararası alanda önemli bir aktör konumuna gelen Assange, Moreno'nun değişen politikalarının bir sonucu olarak Correa ile elde ettiği hakları kaybetmiştir. Uluslararası hukuk kurallarının bazı konularda net olmayışı ve devlet politikalarına göre değişkenlik göstermesi açısından Assange konusu ve Ekvador siyaseti özel bir inceleme gerektirmektedir. Bu noktada uluslararası hukuk ve tarihsel verilerin analizi ve yorumlanması önemlidir. Böylece uluslararası hukuk uygulamalarında kesin kuralların oluşturulması ile ülke politikalarında yaşanabilecek değişimlerin uluslararası hukukun uygulanmasını nasıl etkilediği ve ne tür önlemler alınması gerektiği anlaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ekvador, ABD, Uluslararası Hukuk, Wikileaks, Sığınmacılık

İlgili makale "Araştırma ve Yayın Etiğine" uygun olarak hazırlanmıştır.

Tür: Araştırma Makalesi

Makale Gönderim/Kabul Tarihleri: 01.11.2019/29.09.2020

Kaynak Gösterim: Kışlalioğlu, Canan. 2020. "Ekvador Siyaseti Üzerinden Julian Assange Vaka İncelemesi"
DSJOURNAL 1 (2) (Aralık): 106-120

Canan KIŞLALIOĞLU

Ph. D. Candidate, International Relations, Akdeniz University
canankislalioglu@yahoo.com
ORCID: 30388246X

The Julian Assange Case in Terms of Ecuadorian Policy

Abstract: Ecuador is one of the important countries of Latin America with its history, underground resources and social structure. As in most Latin American countries, the US influence and neoliberal policies have had an impact on Ecuadorian politics and economy, so the country has both a history of coups and economic crises. Ecuador was included in the Pink Belt countries led by Chavez on the continent after Rafael Correa was elected president in 2006. Correa's socialism-based policies are shaped by neoliberalism and anti-US. Another factor that makes Ecuador internationally important is that the founder of the Wikileaks site, Julian Assange, who published secret documents belonging to many states and state officials, took refuge in the Ecuadorian embassy in 2012. Assange's asylum is important not only in terms of international law, but also in understanding the policy change caused by any power change in Latin American countries. Moreno, who was elected after Correa, completely abandoned the previous policies, preferred to fix relations with the USA and return to neoliberal policies. At this point, Assange, who became an important actor in the international arena, lost his rights which are gained because of Correa as a result of Moreno's changing policies. Assange and Ecuadorian politics require a special investigation in terms of the fact that international law rules are not clear on some issues and vary according to state policies. At this point it is important to analyze and interpret of international law and historical data. Thus, by establishing strict rules in international law practices, it will be understood how the changes that may occur in the country's policies affect the application of international law and what measures should be taken.

Keywords: *Ecuador, USA, International Law, Wikileaks, Asylum*

The related article has been prepared in accordance with "Research and Publication Ethics".

Genre: Research Article

Article Submission/Approval Dates: 01.11.2019/29.09.2020

To Cite: Kışlalıoğlu, Canan. 2020. "Ecuador Siyaseti Üzerinden Julian Assange Vaka İncelemesi"
DSJOURNAL 1 (2) (December): 106-120

Ekvador Siyaseti Üzerinden Julian Assange Vaka İncelemesi

Ekvador Latin Amerika'nın önemli ülkelerinden biridir. Monroe Doktrini ile bölgede başlayan ABD etkisi ülke siyasetlerinde ve ekonomilerinde belirleyici olmuştur. Bu etkiden kurtulma çabası pembe kuşağı ortaya çıkarmış ve Ekvador da Rafael Correa ile buna dâhil olmuştur. Hem petrole sahip olması hem de bir dönem Chavez ile başlayan pembe kuşağın simge ülkelerinden biri olması ile uluslararası alanda aktif bir konuma gelmiştir.

Wikileaks belgelerini yayınlayan Julian Assange'ın 2012 yılında Ekvador büyükelçiliğine sığınması ile Ekvador başta ABD olmak üzere birçok ülkenin hedefi haline gelmiş ve uluslararası hukuk uygulamaları bu sürecin başlıca konusu olmuştur. Assange'ın Ekvador'a sığınması Ekvador siyasetindeki değişimin ve Correa'nın ABD egemenliğine karşı durmasının sonucudur. Assange'ın sığınmacılık süreci ayrıca uluslararası hukuk kurallarının uygulanış ve değerlendirme farklarını da ortaya çıkarmıştır.

Assange Wikileaks sitesinde yayınladığı belgeler ile önemli bir siyasi figür haline gelmiştir, bu nedenle onu sadece başka bir ülkeye sığınmış bir kişi olarak tanımlamak yeterli kalmayacaktır. Assange altı sene boyunca Ekvador büyükelçiliğinde ikamet etmiş ve bir süre sonra Ekvador vatandaşı olmuştur. Ancak konumundaki değişimle Ekvador'a ve kendisine yönelik hâkim devletlerin tutumu değişmemiştir. Hukukun göreceli uygulanışı ve uluslararası hukuk kurallarındaki düzenleme eksikliği bu noktada karşımıza çıkmıştır. Sığınmacının siyasi özelliği arttıkça hukuk kurallarının uygulanış biçimleri de değişmekte ve sonuçta uluslararası hukuk da yıpranmaktadır. Bu çalışmada Assange'ın Ekvador'un ABD karşıtı politikaları için bir dayanak olmaktan bir siyasi rehineye nasıl dönüştüğü anlaşılmalı ve süreç içerisindeki konumu uluslararası hukuk açısından incelenecektir. İlk olarak Ekvador'un siyasi ve toplumsal analizi ile Assange'ın bu ülkeye sığınmasına neden olan koşullar anlaşılmalı çalışılacaktır. Çalışmada sığınmacılıkla ilgili metinlerden faydalanılmış ve uluslararası hukukta geçerli kurallar analiz edilmeye çalışılmıştır.

Ekvador Latin Amerika'nın tarım ürünleri, enerji kaynakları ve toplumsal yapısı gibi konularda önemli ülkelerinden biridir. Tarihi, diğer Latin Amerika ülkelerinde olduğu gibi darbeler, ekonomik krizler ve sömürgecilik üzerinden şekillenmiştir. Ülkenin siyasi tarihine bakıldığında 1900'lü yıllardan itibaren beş kez darbe yapıldığı ve son darbenin 2000 yılında gerçekleştiği görülmektedir (Andrango ve Estefania 2016). Ülke sömürgecilik öncesinden itibaren önemli bir tarım ülkesi olagelmıştır ve nüfusunun yüzde 71,9'u mestizo (Avrupalı ve yerli nüfusun karışması ile ortaya çıkan melezler), yaklaşık yüzde 15'i yerlilerden oluşmaktadır. Beyazların oranı ise yüzde 6 oranındadır (Central Intelligence Agency 2019).

Ülke çok fazla altın ve gümüş rezervine sahip olmadığı için Avrupalıların sömürge politikaları ve yerleşimleri için öncelikli bölgelerden biri olmamıştır. Ülke ekonomisi 19. yüzyıl sonundan 20. yüzyıl başlarına kadar kakao üzerinden şekillenmiştir. 1940'larda muz sektörü gelişmiş ve Latin Amerika'da hükümetleri etkilemesiyle bilinen United Fruit Company bu ülkede de etkin hale gelmiştir. Ülkede işçi örgütlenmelerinin güçsüz oluşu ve yerel işgücünün hastane ve okul taleplerinin olmaması bu şirketin işlerini kolaylaştırmıştır (Chapman 2007). Ekvador 2. Dünya Savaşı'ndan sonra dünyanın en büyük muz üreticisi haline gelmiştir.

1960'lı yıllarda ülkede Amerikan petrol şirketlerinin oluşturduğu konsorsiyumun petrol bulması ile birlikte ekonomik yapı değişmiştir ve petrol geliri ekonomi için önemli bir kaynak haline gelmiştir (Gamso 2010). Petrole dayalı bir modelle 1970li yıllarda ekonomi gelişmiştir.

Ülkenin OPEC verilerine göre 8.273 milyar varil petrol rezervi bulunmaktadır (Organization of the Petroleum Exporting Countries 2019). Ekonominin büyük oranda petrole dayanmasıyla Ekvador Latin Amerika ülkeleri arasında şiddetli ekonomik krizler yaşayan ve IMF gibi kuruluşlara bağımlı hale gelen ülkelerden biri olmuştur. Ülke ekonomisi petrol gelirinin artmasının yanında kamu harcamalarının da düzensiz şekilde artmasıyla da karşı karşıya kalmıştır. 1990lı yılların sonundan itibaren ekonomik olarak çöküş yaşanmaya başlanmış ve bu çöküş 2000 yılında en zarar verici seviyeye ulaşmıştır.

1998 yılında Jamil Mahuad, başkan seçilmiş ve neoliberal politikalar uygulamıştır. Aynı dönemde petrol fiyatlarının da düşmesiyle ülke tarihinin en büyük ekonomik krizine girmiştir. Mahuad 2000 yılının Ocak ayında ülkenin para birimini sucreden dolara çevirmiştir (Jacome 2004). Halen daha ülkenin para birimi dolardır. 1999'da yaşanan ekonomik krize gösterilen tepkiler sonucu devlet başkanı Jamil Mahuad istifa etmiş ve yeni bir anayasa yürürlüğe konmuştur (Buckley 2000).

2002'de Albay Lucio Gutierrez devlet başkanı seçilmiş, aynı neoliberal politikalara devam ederek yapısal uyum programlarıyla 700 milyon dolar borç almış ve petrol gelirlerinin büyük kısmı borç ödemelerine gitmiştir (Petras ve Veltmeyer 2007). 2005'te protestolar nedeniyle Ulusal Meclis devreye girmiş ve Gutierrez görevden alınmıştır, başkanlık süresinin kalan zamanını başkan yardımcısı tamamlamıştır (Gamso 2010).

Rafael Correa Dönemi Assange Konusu

2006 yılında ülke neoliberal politikaların eleştirildiği bir sürece girmiş ve başkanlık seçimlerinde bu konuda eleştirileri olan Rafael Correa da aday olmuştur. Correa, Gutierrez'in devrilmesinden sonra işbaşına gelen Alfredo Palacio hükümetinde ekonomi bakanlığı yapmış ancak neoliberal politikalara karşı çıkması ve ülkenin petrol gelirlerinin bir kısmının sosyal harcamalara aktarılması gerektiğini savunduğu için iki ay gibi kısa bir sürede görevinden alınmıştır. Daha sonra siyasi bir hareket olarak nitelediği organizasyonu Alianza Pais ile neoliberalizm karşıtı politika yapmaya devam etmiştir (Gonzalez 2019). Seçim kampanyası süresince Amerikan askeri üssünü kapatmak ve ülkenin borçlarını ödemeyi reddetmek gibi vaatleri olmuştur (Gonzalez 2019). 2006 yılında yapılan seçimlerle Rafael Correa yüzde 57 oy alarak devlet başkanı seçilmiştir (Keen ve Haynes 2013).

Rafael Correa'nın devlet başkanı seçilmesiyle Ekvador da Venezuela'nın başını çektiği pembe kuşağa dâhil olup, sosyalist politikalar izlemeye başlamıştır. Correa bu politikalar dâhilinde Amerikan karşıtı bir tutum da sergilemiştir. Ekvador politikasındaki bu değişim kıta ülkeleriyle işbirliğini arttırırken Ekvador'un ABD politikalarının karşısında konumlanmasını ve bölge ülkelerinden destek bulmasını sağlamıştır.

Correa seçilmesinden itibaren kıtada Venezuela devlet başkanı Chavez ve Bolivya devlet başkanı Morales ile sıkı ilişkiler kurmuş ve neoliberalizm karşıtlığını ABD politikaları karşıtlığıyla birleştirmiştir. Bunun sonucunda da ABD ile sık sık karşı karşıya gelmiştir. Julian Assange'ın korunması bu olaylardan sadece biridir. Correa'nın yönetimi döneminde ABD politikalarına ters kararlar alınmıştır. Bu nedenle Assange konusuna sadece Ekvador'un bir kişiye koruma sağlaması olarak bakmak yeterli olmayacaktır. Bu aynı zamanda Latin Amerika politikalarını etkileyen ve şekillendiren Amerikan karşıtlığının da bir kişi üzerinden simgeleştirilmesidir.

Correa'nın ABD ile karşı karşıya geldiği diğer olaylara bakıldığında Assange'ın da bilinçli olarak Ekvador'a sığındığı tahmin edilebilir. Correa iktidara geldikten sonra, ABD'nin Ekvador topraklarında 1999'dan beri kullandığı Manta Askeri Üssü'nün kira sözleşmesini yenilememiş ve ABD 2009 yılında Ekvador topraklarından çıkmak zoruna kalmıştır (Becker 2013). 80

milyon dolara kurulmuş olan bu üs Amerikan casus uçakları için büyük bir alana sahipti ve Amerika'nın Pasifik Okyanusu'ndaki deniz operasyonları için de liman olarak kullanılıyordu (Burbach 2007). Rafael Correa ayrıca ABD'nin Latin Amerika ülkelerini etkileme ve onları ayırıştırma çabalarına da karşı durmuştur. Bu karşı duruş örneklerinden biri Zelaya'ya verdiği destektir. 2009'da Honduras devlet başkanı Manuel Zelaya askeri bir darbe ile görevden alınmıştır (BBC 2009). Correa, 2011 yılında Honduras'ın tekrar Amerika Devletler Örgütü'ne üye olmasının ancak darbeler cezalandırıldığı takdirde kabul edilmesi gerektiğini belirtmiş ve darbe karşıtı bir tutum sergilemiştir (Becker 2013).

2012 Nisan ayında Kolombiya'da düzenlenen Altıncı Amerikalar Zirvesini de Küba'nın dışlanması nedeniyle boykot etmiştir ki Küba uzun bir süredir ABD'nin baskısı ve yaptırımlarına maruz kalan bir ülkedir (Becker 2013). Ekvador'un Correa ile değişen politikasında Julian Assange'ın sığınma olayı bu politikanın örneklerinden biridir.

Avustralya vatandaşı olan Julian Assange 2010 yılında CIA'in ve Pentagon'un elinde olan ve birçok ülkenin yöneticisiyle ilgili saklı belgeleri kurduğu Wikileaks isimli bir site aracılığıyla yayınlamaya birçok şirketin ve devletin yasadışı işlerini ortaya çıkarmıştır. Bu sebeple de başta ABD olmak üzere birçok ülkenin hedefi haline gelmiştir. Aynı yıl İsveç tarafından hakkında iki kadına cinsel tacizde bulunduğu iddiasıyla soruşturma açılmıştır. Aralık 2010 tarihinde İsveç'teki soruşturma gerekçesiyle Birleşik Krallık'ta tutuklanmış ve kefaletle serbest bırakılmıştır. Şubat 2011 tarihinde mahkeme, iki kadına tecavüzle suçlandığı gerekçesiyle Assange'ın soruşturmanın açıldığı İsveç'e iadesine karar vermiştir (The Supreme Court 2012). Bu karara gerekçelerden biri de İsveç'in talep edilen kişinin tutuklama veya teslimini talep eden Avrupa Tutuklama Müzakeresi çıkarmış olmasıdır (Topal 2015). Assange ise İsveç'e iade edildiği zaman, bu ülke tarafından ABD'ye gönderilme ihtimali ve davanın siyasi olduğu gerekçesiyle tutuklamaya itiraz etmiştir (BBC 2011). İsveç ve Avustralya arasında 1988 tarihli Suçluların İadesine İlişkin Anlaşma bulunması nedeniyle Assange kendi ülkesinin diplomatik temsilciliklerine sığınmamıştır (Australian Government Federal Register of Legislation 1988). Ayrıca ABD'de ölüm cezasının olması ve bu ülkeye iadesi olasılığı nedeniyle de İngiliz yetkililerine teslim olmayı reddetmiştir (Dmitracova 2011).

Karara mahkeme yoluyla itiraz etmeyen Assange 19 Haziran 2012'de Londra'daki Ekvador büyükelçiliğine sığınmıştır. Ekvador da Assange'a diplomatik sığınma hakkı tanıdığını açıklamıştır. Ancak İngiltere makamları Assange'a tanınan diplomatik sığınmayı kabul etmediklerini açıklamışlardır (Topal 2015). Birleşik Krallık yetkilileri büyükelçiliği işgal etme tehdidinde bulunmuş, Correa da buna sert tepki göstermiştir. Latin Amerika ülkeleri bu noktada Ekvador'a destek vermiştir. UNASUR dışişleri bakanları toplantısından ve ALBA'dan Birleşik Krallık'ın herhangi bir eylemine karşılık Ekvador'a destek verildiği açıklanmıştır (Becker 2013).

Assange, Ekvador devletine siyasi iltica başvurusunda bulunmuştur. Ekvador, Assange'a diplomatik sığınma hakkı tanımış ve diplomatik bir konum istemiştir ancak Birleşik Krallık bu kararı tanımamıştır. 1961 Viyana sözleşmesine göre bir kişinin diplomatik konum elde edebilmesi gönderen ülkenin vatandaşı olmasına ya da gönderilen ülkenin bu kişinin diplomatik konumunu tanımasına bağlıdır (Topal 2015). Diplomatik sığınmanın gerçekleşebilmesi için de ilkesel olarak iki koşulun sağlanması gerekmektedir, bunlardan birincisi kişinin sığındığı devletin vatandaşı olması, ikincisi ise iç hukuk yollarının tükenmiş olmasıdır (Pazarıcı 2007). Ancak Assange bu iki koşulu da karşılamamaktadır.

Assange büyükelçilikte geçirdiği beş yılın ardından 12 Aralık 2017'de Ekvador vatandaşı olmuştur, Ekvador yönetimi Assange için tekrar bir diplomatik konum istese de bu istek Birleşik Krallık tarafından reddedilmiştir (BBC 2018). Assange, Correa döneminde önemli bir figür olarak Ekvador politikalarında ana konulardan biri olmuştur. Ekvador'da Correa'nın

ardından Lenin Moreno'nun seçilmesi ile ülkenin dış ve iç politikalarında değişiklik yaşanmış ve Julian Assange'ın konumu da değişmiştir.

Julian Assange'ın Ekvador'a sığınması birçok açıdan incelenmesi gereken bir konudur. Assange ilk olarak mülteci konumuna gelmiştir, bunun yanında geçen süreçte Assange'ın vatandaşlık durumunun da değişmesi onu mülteci olmaktan çıkarmıştır. Ancak Ekvador'da yaşanan iktidar değişikliği ile Julian Assange bu sefer vatandaşı olduğu ülkenin bir pazarlık unsuruna ve siyasi rehineye dönüşmüştür. İlk olarak Julian Assange'ın büyükelçiliğe sığındığı dönemki konumu, sığınmacılık kavramı uluslararası hukuk ve diplomasi açısından analiz edilmelidir. Mültecilik tanımı ilk olarak incelenmesi gereken konudur.

1951 tarihli mültecilerin statüsüne ilişkin Cenevre sözleşmesi mülteciyi; ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşünceleri yüzünden, zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve bu ülkenin korumasından yararlanamayan, ya da söz konusu korku nedeniyle yararlanmak istemeyen; yahut tabiiyeti yoksa ve bu tür olaylar sonucu önceden yaşadığı ikamet ülkesinin dışında bulunan, oraya dönemeyen veya söz konusu korku nedeniyle dönmek istemeyen kişi olarak tanımlamaktadır (Türkiye Büyük Millet Meclisi 1961).

Ayrıca 14 Aralık 1967 tarihinde BM Genel Kurulu tarafından kabul edilen 2312 sayılı kararla devlete sığınmaya ilişkin hususlar tanımlanmıştır. Bunun dışında Evrensel İnsan Hakları Beyannamesi'nin 14. Maddesinden yararlanma hakkı olan kişilere bir devlet tarafından sığınma hakkı verilmesi insani ve barışçıl bir eylem olarak tanımlanmış, bu eylemin başka bir devlet tarafından düşmanca bir eylem sayılmayacağı belirtilmiştir. Evrensel İnsan Hakları Beyannamesi'nin söz konusu maddesi de "Herkesin zulüm altında başka ülkelere sığınma ve sığınma olanaklarından yararlanma hakkı vardır." diyerek bunu gerçekten siyasal nitelik taşımayan suçlardan veya Birleşmiş Milletlerin amaç ve ilkelerine aykırı eylemlerden doğan kovuşturma durumunda olmama şartına bağlamıştır (The United Nations 1967). Bu şartları esas alan 1967 tarihli karar bir devletin egemenliğini kullanarak verdiği sığınma hakkına diğer devletlerin saygı göstereceğini belirtmektedir. Devlete Sığınmaya İlişkin Beyanname'de ayrıca sözü edilen hiç kimse, sınırda reddedilme, ya da sığınma hakkı aradığı ülkeye daha önce girmiş ise sınır dışı edilme ya da zulme uğrayabileceği herhangi bir ülkeye zorla geri döndürülme gibi önlemlere maruz kalmayacaktır denilmiştir. Bu ilkeye istisna ise ancak olağanüstü nedenler olan ulusal güvenlik ya da kitlesel nüfus akışı durumunda olduğu gibi nüfusun korumasını sağlama amacı olarak sayılmıştır (The United Nations Today 1967).

Sayılan anlaşmaların dışında Orta Amerika'da yaşanan hak ihlallerinin ardından 1984 yılında Venezuela, Kolombiya ve Meksika'nın da dâhil olduğu on Latin Amerika ülkesi tarafından Cartagena Mülteciler Bildirisi kabul edilmiştir. Bu bildiri ile "mülteci, yaygın şiddet, dış saldırı, iç çatışmalar, yaygın insan hakları ihlalleri ya da kamu düzeninin ciddi olarak bozan diğer durumlardan dolayı yaşamları, güvenlikleri ya da özgürlükleri tehdit altında olduğu için kaçan kişilerdir" şeklinde tanımlanmıştır (The UN Refugee Agency 2013).

Sığınma ya da iltica ise bir kişinin tabi olduğu ya da ikamet ettiği ülkeden ayrılarak başka bir devletin ülkesine, diplomatik temsilciliğine, devlet gemi veya uçağına binerek o devletin koruması altına girmek şeklinde ifade edilmiştir. Bunu sağlayan koşullar arasında siyasal baskılardan ya da haksız kovuşturmalardan kaçması da sayılmaktadır. Sığınmacılık, sığınılan devletin hayatı ve özgürlüğü tehlike altında olan kişiyi zorla göndermemesini de kapsamaktadır (Çalık 2015).

Mülteciler her ne olursa olsun hayatları ya da özgürlüklerini tehlike altında olacağı yere sınır dışı edilemez ve ülkelerine geri gönderilemez ilkeleri önemlidir. Julian Assange'ın durumuna bu karar açısından bakıldığında idam cezasının olduğu ve işkenceye maruz kalacağı şüphesi nedeniyle ABD'ye gönderilme ihtimaline karşın Ekvador tarafından korunması bu ilkelerle

uyum göstermektedir. Avrupa Birliği yasalarında da sığınan kişinin üçüncü bir devletin vatandaşı olması halinde dahi geri göndermeme ilkesi uygulanacak ve bunlar 1951 tarihli sözleşmeye ve 1967 tarihli protokole aykırı olmayacaktır denilmiştir (Çalık 2015).

Tüm bu anlaşmalar değerlendirildiğinde Julian Assange'ın Ekvador'a sığınma hakkı bulunmaktadır, ayrıca ABD ve Birleşik Krallık da buna saygı göstermek zorundadır. Bu nedenle Birleşik Krallık yetkililerinin elçiliğe gireriz iddiası büyükelçiliklerin statüsü nedeniyle egemenlik ihlali sayılmıştır. Ayrıca bu iddia BM kararları ve Evrensel İnsan Hakları Beyannameğine de aykırı bir durum oluşturmuş, bu nedenle Latin Amerika devletleri buna karşı Ekvador'un yanında durmuştur.

Julian Assange'ın sığınma hakkının yanında sığındığı mekân da uluslararası hukuk açısından incelenmesi gereken bir konudur. Assange Avustralya vatandaşı olarak Ekvador'a sığınmış ancak bunu ülke toprakları üzerinde değil başka bir devletin egemen olduğu topraklar üzerinde gerçekleştirmiştir. Assange Ekvador büyükelçiliğine sığınarak, diplomatik olarak Ekvador topraklarında sayılmış bu nedenle de Ekvador devletinin yetki sınırları içine girmiştir. Diplomatik temsilciliklere sığınma konusu 18 Nisan 1961 tarihli Viyana Sözleşmesi ile düzenlenmiştir. Anlaşmanın 22. maddesi diplomatik temsilciliklerin dokunulmazlığını garanti altına almıştır ve temsilciliğin şefinin izni olmadan bu temsilciliğin bulunduğu ülkenin yetkililerinin bu binalara giremeyeceği belirtilmiştir (Gelir İdaresi Başkanlığı 1961).

Assange'a diplomatik koruma da tanınmak istenmiş ancak Birleşik Krallık bunu kabul etmemiştir. Assange, diplomatik koruma değil ama sığındığı yer itibarıyla diplomatik sığınma elde etmiştir. Diplomatik sığınma ülke dışı sığınmanın farklı bir türüdür ve diploması ve konsolosluk ayrıcalıklarına sahip olmayı da içeren bir sığınma şeklidir (Topal 2015). Bu sığınma türü devletler arasında hukuki bir sorun ortaya koymaktadır. Çünkü sığınan şahıs hakkında bir kovuşturma varsa, bu şahıs kovuşturmayı yürüten devletin toprakları üzerinden ayrılmadan başka bir ülkenin topraklarına geçmiş olmaktadır. Diplomatik sığınma ayrıca bazı soruşturmalardan ve sonuçlarından kurtulmak isteyen siyasilerin de kaçma aracı olduğu için eleştirilmektedir. Ancak yine de birçok ülke diplomatik sığınma seçeneğini tanımaktadır, çünkü bu şekilde sığınan kişiler sığınılan ülkeye bir tür siyasi fayda sağlamak ya da bu faydayı elde edebileceklerine dair bir teminat haline gelmektedir. Dikkate alınması gereken konulardan biri diplomatik temsilciliklerin görevleri arasında diplomatik sığınma sağlama gibi bir maddenin olmayışıdır. Ancak bunu yasaklayan bir madde de yoktur. Bu nedenle diplomatik sığınma sağlamak meşru olarak sayılmaktadır (Topal 2015).

Diplomatik sığınmanın en bilinen örneklerinden biri Stalin'in kızı Svetlana Alliluyeva'nın Soğuk Savaş döneminde Hindistan'daki ABD büyükelçiliğine sığınmasıdır (BBC 2011). Diplomatik sığınmanın simge örneklerinden olan bu olayda görüldüğü gibi sığınılan ülke sığınmacının ülkesine karşı uluslararası toplum nezdinde avantajlı duruma da geçebilmektedir. Son dönemde Venezuela'da geçici başkanlık tartışmaları sürerken muhalefet liderlerinden ve darbe girişiminden ceza almış olan Leopoldo Lopez'in ev hapsinden kaçıp Karakas'taki İspanya elçiliğine sığınması diğer bir örnektir (Graham-Harrison 2019) Ancak bu örnekler de dâhil olmak üzere diplomatik sığınma ile diplomatik koruma aynı şey değildir. Diplomatik sığınma ile kişi sığındığı ülkenin yetki alanına girmekte ancak bu mekândan ayrıldığı takdirde yine kaçtığı ülkenin koşullarına tabi olmaktadır. Diplomatik koruma ise sığınmacıya sığınılan ülke tarafından verilen özel bir statüdür ve misyon çalışanları ile aynı ayrıcalıkları elde etmek anlamına gelmektedir. Ancak bu statü diğer ülkenin de kabulü şartına bağlıdır. 1961 Viyana Sözleşmesi'nin 8(1). maddesinde diplomatik misyonda görevli diplomatik personelin kural olarak gönderen devletin vatandaşı olması gerektiği ifade edilmiştir (BM Enformasyon Merkezi UNIC-Ankara). Diplomatik koruma ile kişinin elde edeceği konum diplomatik misyonda çalışanlarla aynı olmaktadır. Çeşitli yargı kararlarıyla diplomatik koruma hakkının

devlete ait olduğu belirtilmiş ve koşulları, ne kadar süreceği ve ne zaman sona ereceğine dair tek yetkilinin devlet olduğuna vurgu yapılmıştır (Pazarcı 2007).

Diplomatik temsilciliklere sığınmayla ilgili diğer bir anlaşma 1954 yılında Latin Amerika ülkeleri arasında imzalanan Karakas Diplomatik Sığınma Sözleşmesi'dir. Bu sözleşme ile diplomatik temsilcilik ve temsilci konutu sığınma mekânları arasında tanımlanmıştır. Ancak sığınma hakkı adi suçları değil sadece siyasi suçluları kapsamaktadır. Anlaşmanın 19. Maddesinde söz konusu elçilik, üzerinde bulunduğu devlet tarafından boşaltılsa bile sığınan kişinin diplomatik personelle beraber ayrılacağı kabul edilmiştir (Organization for American States). ABD bu anlaşmanın taraflarından biri değildir. Adi suçlar konusuna dönecek olursak burada ikili bir tavır ortaya çıkmaktadır. Assange hakkındaki iddia ve tutuklama kararı siyasi suçlarından değil –hâlbuki bu konuda hedef olduğu açıktır- tamamen adi bir suça dayandırılmıştır. Böylece başka bir ülkeye sığınmasının meşruiyeti en baştan ortadan kaldırılmaya çalışılmıştır. Bu iddianın doğruluğu Mayıs 2017'de Assange'a dair İsveç makamlarınca yürütülen soruşturmanın düşürülmesi ile ortaya çıkmıştır. Ancak Birleşik Krallık Avrupa Tutuklama Müzakeresini sürdürüp Assange'ın tutuklama talebini devam ettirmiştir (Melgar, Grey, Fox 2018).

Assange konusunun siyasi önemini anlamak bakımından Bradley Manning ve Adrian Lamo isimlerine de bakmak gerekmektedir. Bradley Manning Wikileaks'e belge sızdırmak dâhil 22 suçla suçlanmış, 35 yıla mahkûm olmuş ancak ABD başkanı Barack Obama tarafından 2017 yılında affedilmiştir (Kube ve O'Hara 2017). Yine Wikileaks konusunda ismi geçen, taraf değiştirerek itirafçı olan ve Bradley Manning'i ihbar eden hacker Adrian Lamo 17 Mart 2018 tarihinde hayatını kaybetmiştir (Lee 2018). Otopsi raporuna göre ölüm nedeni tanımlanamamıştır (DocumentCloud). Manning'in Obama tarafından affedilmesini ve Lamo'nun hayatını kaybetmesini Wikileaks olaylarından bağımsız değerlendirmemek gerekmektedir. Tüm bu olaylar göz önüne alındığında Assange'ın ABD'nin hedefinde ve uluslararası siyasette etkili bir aktör olduğunu savunmak mümkündür.

Assange uzun bir süre diplomatik sığınma koşullarından faydalanabilmiş ve 2017 yılında Ekvador vatandaşlığına geçmiştir. Ekvador anayasasının 6., 7 ve 8. maddeleri kişinin nasıl Ekvador vatandaşlığını kazanabileceğini düzenlemektedir (Political Database of the Americas). Bu maddelere göre kişi doğumla ya da vatandaşlığa kabul ile Ekvador vatandaşı olur ve bu hakkı evlenmek, evliliğin bozulması ya da ikinci bir vatandaşlığa kabul edilme ile kaybetmez denilmektedir. Anayasanın 8. Maddesi ise Ekvadorlu bir soydan olmayıp nasıl Ekvador vatandaşı olunabileceğinin koşullarını belirlemektedir. Buna göre beş koşul tanımlanmıştır.

1. Vatandaşlık kartı aldığı anda olabilir.
2. Bir erkek ya da kadın Ekvadorlu tarafından evlat edinilen reşit olmamış yabancılar aksini iddia etmedikçe Ekvadorlu sayılırlar.
3. Anne veya babası Ekvadorlu olup yurtdışında doğan ve azınlıkken aksi yönde talepleri olmadıkça Ekvadorlu kimliğini devam ettirebilirler.
4. Ekvadorlu bir kadın ya da erkekle yasaya uygun evliliği olanlar.
5. Yetenekleri veya bireysel çabalarıyla ülkeye önemli hizmetleri olanlar.

Yabancı bir kişi bu şartlardan herhangi birini sağladığında Ekvador vatandaşlığına geçebilmektedir. Ekvador çifte vatandaşlığı da tanımaktadır.

Assange da elçilikte geçirdiği beş buçuk yılın ardından 12 Aralık 2017 tarihinde Ekvador vatandaşlığına kabul edilmiştir. Correa hükümeti de hangi maddeye bağlı olduğu belirtmeyerek Assange'a vatandaşlık hakkı tanımıştır. Bunun ardından İngiliz hükümetine tekrar diplomatik tanıma talebi yapılırsa da bu talep resmi makamlarca reddedilmiştir (Bowcott 2018).

Assange, Ekvador siyasetinde en üst makamlarca korunmuş ve Birleşik Krallık hükümetine karşı savunulmuştur. Assange'ın iadesini talep eden ülkeler onu adi bir suçtan dolayı istediklerini belirtse de Ekvador onu siyasi bir sığınmacı olarak korumuş ve uluslararası alanda da bu açıdan destek bulmuştur. Ancak 2018 yılına gelindiğinde Assange'ın Ekvador siyasetindeki değişiklikten kaynaklı olarak elçilikteki konumu da değişmiştir.

2017 yılının Mayıs ayında Ekvador'da başkanlık seçimleri yapılmış, Rafael Correa'nın desteklediği Lenin Moreno yüzde 51,6 oy alarak Ekvador'un yeni devlet başkanı seçilmiştir (BBC 2017). Moreno'nun seçilmesi ile Ekvador'un iç ve dış siyasetinde değişiklikler meydana gelmiştir. Bu değişikliklerden en fazla etkilenen kişilerden biri ise Julian Assange olmuştur. Bu değişiklikleri anlamak için Moreno'nun iktidara geldiği dönemden itibaren izlediği politikalara bakmak gerekmektedir.

Moreno Dönemi Assange Konusu

Ekvador'da Rafael Correa'nın ardından başkan seçilen ve bir dönem onun başkan yardımcılığını yapmış olan Lenin Moreno iktidara geldikten çok kısa bir süre sonra Correa ile siyasi görüş farklılıklarını ortaya koymuş, hatta onun tam tersi politikalar izlemeye başlamıştır. Siyasi uyuşmazlıklar sonucu Rafael Correa Belçika'da yaşamaya başlamış ve Ekvador mahkemeleri Correa'yı 2012 yılında muhalif milletvekili Fernando Balda'yı kaçırma suçundan mahkûm etmiştir, Correa Ekvador'a iade edilirse adil yargılanmayacağı ve kaçırma olayı konusunda masum olduğu iddiasıyla Belçika'dan siyasi sığınma talep etmiştir (The Guardian 2018).

Correa'nın hakkındaki suçlamaların yanında Moreno, Correa hükümetinin politikalarını da eleştirmiş ve onu hedef haline getirmiştir. Bunun sonucunda Correa, Ekvador siyasetinden uzaklaştırılmıştır. Ayrıca Moreno, Correa döneminin ekonomi politikalarını eleştirirken bu sefer kendisi neoliberal politikalar izlemeye başlamıştır. IMF'nin ülkedeki imajı için olumlu açıklamalar yaparken, büyük şirketler ve zenginler için vergi indirimi yapmış ve küçük çiftlikler için desteği kesmiştir (Gonzalez 2019). Özel sektörün yatırımını önemseydiğini belirten Moreno, bazı devlet şirketlerinin de özelleştirileceğini açıklamıştır (Becker ve Riofrancos 2018).

Moreno IMF ile yaptığı anlaşma uyarınca 883 sayılı bir kararname çıkararak benzin fiyatlarına yüksek oranda zam yapmak istemiş ancak ülke genelinde protestolar nedeniyle bu yasayı uygulamaya koyamamıştır (The Guardian 2019). Protestolar 12 gün boyunca sürmüş ve başkent Quito bu protestoların başlıca merkezi olmuştur. Moreno hükümeti 2018 yılında IMF ile 4.2 milyar dolarlık bir anlaşma yapmıştır (Hamarsha ve Perol 2019). Moreno'nun neoliberal politikalar uygulamaya başlamasının yanında siyasi olarak da müttefikleri değişmiştir. Ekvador, Correa döneminde sıkı işbirliğine gittiği Venezuela ve Bolivya ile temaslarını aynı düzeyde tutmamıştır. Bunun yerine ABD ile ilişkileri düzeltme ve geliştirme politikasını benimsemiştir. Bu politikanın araçlarından biri ise Julian Assange'dır.

Correa, Assange'a vatandaşlık vermek ve diplomatik statü sağlamak dahil her yolu denerken (Bowcott 2018) Moreno ise Assange'ı Ekvador için büyük bir sorun olarak görmüş ve uluslararası alanda da Assange konusunda Ekvador'a verilen desteği göz ardı ederek ABD ve Birleşik Krallık'la işbirliğine gitmiştir. Moreno, Assange'ı ABD karşısında bir siyasi avantaj olarak değerlendirmek yerine ilişkileri bozan bir unsur olarak göstermeyi tercih etmiştir.

Moreno 2012 yılından beri Londra büyükelçiliğinde yaşayan Assange'ın siyasi sığınma koşullarını ihlal ettiğini savunmuş ve onu Londra'daki Ekvador büyükelçiliğini casusluk merkezi olarak kullanmakla suçlamıştır (Wintour 2019). Ekvador, Assange'ın eylemlerine yönelik tedbirler almaya başlamış, Wikileaks sitesinde Katalonya ile ilgili bilgiler verilmesi üzerine Mart 2018'de Assange'ın internet bağlantısı kesilmiştir (BBC 2018).

Assange sığınmacı olarak girdiği büyükelçilikte, sığındığı ülkenin vatandaşlığını aldığı halde son noktada o ülkenin elinde bir rehineye dönüşmüştür. Bu süreçte Moreno'nun ABD ile borçların ertelenmesi karşılığında Assange'ı teslim edeceğine dair anlaşma yaptığı iddiaları ortaya atılmıştır (Telesur 2018). Bu iddialarda Moreno ile Assange'ın teslimi için görüşen kişi olarak, şuan mali suçlar nedeniyle hapiste olan, Trump'ın siyasi danışmanlarından Paul Manafort'un adı geçmiştir (Chandran 2018). Böylece Assange'ın konumu da sığınmacılıktan siyasi rehine olmaya dönüşmüştür. Bu noktada rehine diplomasisi kavramı ön plana çıkmaktadır.

Rehine diplomasisi kavramı rehin alınan kişiler karşılığında siyasi bir çıkar elde etmek olarak tarif edilebilir. Bu konuda ilk örneklerden biri M.Ö. 15. yy'da Mısır'ın Suriye'yi işgali sırasında taleplerini kabul ettirebilmek için Suriye'nin ileri gelenlerinin çocuklarını Mısır'a götürmesidir (Bingöl 2018). Uluslararası alanda buna dair birçok örnek olsa da genelde az gelişmiş ve haydut devletler olarak tanımlanan ülkelerin bu yola başvurduğuna dair bir kabul gelişmiştir. Assange olayı ise yeni bir tür istisna yaratmıştır. Bu olayda Ekvador daha önce sığınmacı, sonrasında ise kendi vatandaşı olan Assange'ı bir pazarlık unsuruna dönüştürerek onu siyasi rehine konumuna sokmuştur. Ekvador bu süreçte Assange'a karşı da tutumunu değiştirmiş ve onu büyükelçilikte işgalci olarak sunmaya başlamıştır. Assange üzerindeki koruma kaldırılmış ve 11 Nisan 2019 tarihinde İngiliz polisi Julian Assange'ı büyükelçilikten çıkarmıştır. Aynı gün Assange çıkarıldığı mahkemede tutuklanmıştır (Deutsche Welle 2019). Tutuklandıktan sonra İsveç'te taciz davasında karşı tarafın avukatı davayla ilgili ön soruşturmanın tekrar açılmasını istemiştir (Aklagarmyndigheten Swedish Prosecution Authority 2019).

Moreno, Assange'ı büyükelçilikteki kaba davranışları ve diplomatları rahatsız ettiği gerekçesiyle teslim ettiğini açıklarken Dışişleri bakanı ise Assange'ın korumasının kaldırılmasının gerekçelerini şu şekilde sıralamıştır;

- İlk olarak Assange'ın diğer ülkelerin iç işlerine karışarak Ekvador'un bu ülkelerle ilişkilerini riske atması,
- Elçilik yetkililerine karşı kötü davranışlar göstermesi,
- Ekvador hükümetine karşı muhalif tutumu ve elçilik yetkililerini ABD lehine ajanlıkla suçlaması,
- Assange'ın bozulan sağlığı,
- Ekvador vatandaşlığını kazanma şekline dair tutarsızlıklar,

Ayrıca Assange'ın korunmasının masraflarının yüksek olması. Gerekçe olarak sayılan masrafların tutarı 2012-2018 yılları arasında 5.8 milyon dolar olarak verilmektedir (Collyns 2019).

Tüm bu maddelere bakıldığında öne çıkan konu Ekvador'un diğer ülkelerle olan ilişkileridir. Moreno hükümetinin özellikle ABD ile ilişkiler konusunda Assange'ın büyükelçilikteki varlığından rahatsız olduğu anlaşılmaktadır. Daha öncesinde Ekvador bu durumdan ötürü özellikle Latin Amerika ülkelerinden destek bulmuştur ancak son noktada ilişkilerde önceliği gözetilen ülke ABD olmuştur.

Moreno'nun bu dönemdeki tutumu Assange'ı suçlamaya yönelik olmuş ve aslında uluslararası alanda önemli bir figürü kendi politikalarının önünde engel olarak görmüştür. Assange; İsveç, Birleşik Krallık, İspanya ve ABD gibi gelişmiş ülkeler açısından bir pazarlık unsuruna dönüştürülmüş ve Ekvador'un da korumayı kaldırması ile siyasi bir rehine konumuna getirilmiştir.

Sonuç olarak Moreno iktidara geldikten çok kısa bir süre sonra Assange konusundan kurtulmuş ve ABD ile karşı karşıya gelmesine neden olacak bir sorun ortadan kalkmıştır, zaten

Moreno'nun daha sonraki politikalarına bakıldığında hem siyasi olarak hem ekonomik olarak ABD ile ilişkileri tercih eden bir politika izlediği görülmektedir. Assange ise halen İngiliz mahkemelerinde tutuklu olarak yargılanmaktadır.

Sonuç

Uluslararası hukuk konusunda Assange gibi önemli bir figürün Ekvador büyükelçiliğine sığınması önemli bir konudur. Ancak bunu Ekvador'un iç ve dış siyasetinden bağımsız olarak değerlendirmek mümkün değildir. Ekvador'un Chavez'in liderliğini yaptığı pembe kuşakta yer alması, Correa döneminde ABD karşıtlığının yükselmesi ve ABD politikalarının eleştirilmesinin sonucunda Assange Ekvador için bir dönem prestij konusu olmuştur. Ancak ülkede ve kıtada yaşanan politika ve iktidar değişiklikleri sonucu Assange Ekvador politikalarının değişiminde bir engel olarak görülmeye başlanmıştır.

Assange'ın durumu ilk olarak mültecilik ile ilgili düzenlemeler kapsamına girmiştir. Bunun yanında diplomatik bir temsilciliğe sığınmış olması ve diplomatik bir statü verilmeye çalışılması ile diğer diplomatik sığınma örneklerinden farklı bir yerde durmaktadır. Bunun haricinde elçilikte kaldığı sürede sığınmacı olduğu ülkenin vatandaşlığını alabilmiş ancak diğer örneklerin aksine elçilikten çıkmasına ve Ekvador'a gitmesine müsaade edilmemiştir. Uluslararası hukuk konusundaki düzenlemeler Assange konusu örneğinde olduğu gibi yetersiz kalabilmekte ve sığınmacının aleyhine koşullar oluşabilmektedir. Sığınmacılıkla ilgili birçok düzenleme yapılmış ve ilkesel olarak birçok kural kabul edilmiş olsa da bunların uygulanmasına dair kesin kurallar yoktur.

Assange'ın durumunda görüldüğü üzere sığınmacılık, sığınan kişinin siyasi önemine göre şekil değiştiren bir kavramdır. Ayrıca diplomatik sığınma kurallarının elçiliğin bulunduğu ülke tarafından ihlal edilmesi bile söz konusu olabilmektedir. Burada devletlerin sahip oldukları etkileme gücünün diğer bir devletin egemenliğini ve diplomatik haklarını ihlal etme noktasına vardığı anlaşılmıştır. Bu nedenle hem diplomatik sığınma konusu hem de sığınmacının haklarının ne olduğu uluslararası hukukta net olarak tanımlanmalıdır. Güçlü bir devlete sığınan kişi Stalin'in kızı örneğinde olduğu gibi çeşitli haklara kavuşabilirken, Assange'ın ise bu haklardan mahrum edilmesi, Ekvador'a gitmek için ülkeden çıkışının engellenmesi hukukun göreceli uygulanışı açısından örnektir.

Ayrıca siyasi kültürün tam oluşmadığı toplumlarda değişen lidere bağlı siyaset, sığınmacıları da etkilemektedir. Sığınmacının değişen devlet politikasından bağımsız bir şekilde çeşitli haklara sahip olması düzenlenmesi gereken bir diğer konudur. Ekvador örneğinde olduğu gibi Correa'nın ardından iktidara gelen Moreno önceki politikalarından tamamen vazgeçerek ülkesine sığınan bir kişiyi pazarlık unsuru haline getirebilmiştir. Vatandaşlık almasına ve hakkındaki soruşturma düşürülmüş olmasına rağmen Assange hukuki bakımdan haklarından faydalanamamıştır.

Assange'ın Wikileaks ile yarattığı uluslararası tepki onu önemli bir siyasi figür haine getirmiştir. Böyle bir figürü sadece basit bir sığınmacı olarak görmek ve konumunu o açıdan değerlendirmek yetersiz kalacaktır. Bu vaka ile sığınmacılık konusunun ülkelerin çıkarlarına göre şekillendiği anlaşılmakta ve bu konuda uluslararası bir düzenleme yapılması gerekmektedir.

Kaynakça

- Andrango Brito, Johanna Estefania. 2016. Political instability and Economic growth in Ecuador: An empirical analysis. Quito: Universidad San Francisco de Quito.
- Autopsy Report, DocumentCloud, Erişim: <https://www.documentcloud.org/documents/4498280-Adrian-20-Lamo.html#document/p1/a428386>.
- Becker, Marc ve Riofrancos, Thea N. 2018. “A Souring Friendship, a Left Divided”, *NACLA Report on the Americas* 50 (2): 124-127.
- Becker, Marc. 2013. “Ecuador’s Buen Vivir Socialism.” In *Latin America’s Turbulent Transitions: The Future of Twenty-First-Century Socialism*, derleyen Burbach, R., M. Fox ve F. Fuentes. New York: Zed Books.
- Bingöl, Oktay. 2018. “Rehine Diplomasisi.” Merkez Strateji Enstitüsü, <http://merkezstrateji.com/assets/media/180911-rehine-diplomasi.pdf>.
- Bowcott, O. 2018. “Julian Assange is made an Ecuadorian citizen in effort to resolve impasse.” *The Guardian*. Erişim: 11.01.2018. <https://www.theguardian.com/media/2018/jan/11/julian-assange-is-made-ecuadorian-citizen-in-effort-to-resolve-impasse>.
- Buckley, S. 2000. “Ecuadoran President Told To Step Down.” *Washington Post*. Erişim: 22.01.2000. <https://www.washingtonpost.com/wp-srv/WPcap/2000-01/22/026r-012200-idx.html>.
- Burbach, Roger. 2007. “Ecuador’s Popular Revolt: Forging a New Nation”, *NACLA Report on the Americas* 40 (5): 4-9.
- Chandran, N. 2018. “Paul Manafort reportedly tried to make a deal with Ecuador to hand over Julian Assange.” *CNBC*, Erişim: 12.04.2018. <https://www.cnbc.com/2018/12/04/manafort-tried-to-make-deal-with-ecuador-on-wikileaks-assange-report.html>.
- Chapman, Peter. 2007. *Bananas: How The United Fruit Company Shaped The World*, Edinburgh: Canongate Books Ltd.
- Collyns, D. 2019. “Rude, ungrateful and meddling’: why Ecuador turned on Assange.” *The Guardian*. Erişim: 11.04.2019. <https://www.theguardian.com/media/2019/apr/11/julian-assange-ecuador-president-lenin-moreno-evict-from-embassy>.
- Çalık, Tacettin. 2015. “Sığınma Hakkının Korunması.” *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 23 (1): 117 – 146.
- “Declaration on Territorial Asylum (14 Aralık 1967).” United Nations, [https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/2312\(XXII\)&Lang=E](https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/2312(XXII)&Lang=E).
- “Devlete Sığınmaya İlişkin Beyanname (14 Aralık 1967).” The United Nation Today, Erişim: http://www.unicankara.org.tr/doc_pdf/metin_ant4.pdf.

- “Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi (18 Nisan 1961).” BM Enformasyon Merkezi UNIC-Ankara. http://www.unicankara.org.tr/doc_pdf/Diplomatik_Iliskiler_1961.pdf.
- “Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi (18 Nisan 1961).” Gelir İdaresi Başkanlığı. https://www.gib.gov.tr/sites/default/files/fileadmin/CifteVergilendirme/diplomatik_viyana_sozlesme.htm.
- Dmitracova, O. 2011. “Assange could face death penalty in U.S.: lawyers.” Reuters, <https://www.reuters.com/article/us-wikileaks-assange-idUSTRE7096RQ20110111>.
- “Ecuador election: Socialist Lenin Moreno declared winner.” BBC, <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-39498404>.
- “Ecuador protests end after deal struck with indigenous leaders.” The Guardian, Erişim: 14.10.2019. <https://www.theguardian.com/world/2019/oct/14/ecuador-protests-end-after-deal-struck-with-indigenous-leaders>.
- “Ecuador.” Central Intelligence Agency. <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ec.html>.
- “Ecuador's ex-president Rafael Correa requests asylum in Belgium.” The Guardian, Erişim: 08.11.2018. <https://www.theguardian.com/world/2018/nov/08/rafael-correa-ecuador-ex-president-asylum-belgium>
- “Ecuador's Moreno Met Manafort, Discussed Handing Over Assange to US: Report.” Telesur, Erişim: 12.04.2018. <https://www.telesurenglish.net/news/Ecuadors-Moreno-Met-Manafort-Discussed-Handing-Over-Assange-to-US-Report-20181204-0016.html>.
- “Extradition (Sweden) Regulations (1988).” Australian Government Federal Register of Legislation, Erişim: <https://www.legislation.gov.au/Details/F2004C00142>.
- “Further statement Julian Assange v Swedish Prosecution Authority (30 Mayıs 2012).” The Supreme Court. <https://www.supremecourt.uk/cases/docs/uksc-2011-0264-judgment.pdf>.
- Gamso, Jonas. 2010. *Political Economy of Ecuador in the Neoliberal Era of Development*. U.S.A.: The University of Toledo.
- Gonzalez, Mike. 2019. *The Ebb of the Pink Tide: The Decline of the Left in Latin America*. Salisbury, U.K.: Pluto Books.
- Graham-Harrison, Emma. 2019. “Spain will not remove Venezuelan opposition figure from its embassy.” The Guardian. Erişim: 03.05.2019. <https://www.theguardian.com/world/2019/may/03/spain-leopoldo-lopez-venezuela-opposition-politician-diplomatic-compound>.
- Hamarsha, Mohammed ve Cloe Perol, 2019. “Ecuador Indigenous Protests Braved ‘War Zone’ to Win People’s Victory, But Anti-IMF Fight Not Over.” NACLA, Erişim: 17.10.2017. <https://nacla.org/news/2019/10/17/ecuador-indigenous-protesters-war-zone-peoples-victory-anti-imf-austerity>.
- “Honduras'ta darbe.” BBC, http://www.bbc.co.uk/turkish/news/story/2009/06/090629_honduras.shtml.
- “Inter – American Convention on an International Amateur Radio Permit (A-62). Organization of American States.” http://www.oas.org/en/sla/dil/inter_american_treaties_A-46_diplomatic_asylum.asp.

- Jacome, Luis Ignacio H. 2004. *The Late 1990s Financial Crisis in Ecuador: Institutional Weaknesses, Fiscal Rigidities, and Financial Dollarization at Work*. U.S.A.: International Monetary Fund.
- “Julian Assange has internet cut at Ecuadorean embassy in London.” BBC, Erişim: 28.03.2018. <https://www.bbc.com/news/world-europe-43573694>.
- “Julian Assange wins right to pursue extradition fight.” BBC, <https://www.bbc.com/news/uk-16027942>.
- Keen, Benjamin ve Haynes, Keith. 2013. *A History of Latin America: Volume 2 Independence to the Present*. Boston, New York, U.S.A: Houghton Mifflin Publishing Company.
- Kube, C ve M. E. O'Hara. 2017. “Chelsea Manning Released From Prison After Obama Grants Clemency.” NBC News, Erişim: 17.05.2017. <https://www.nbcnews.com/feature/nbc-out/chelsea-manning-released-prison-after-obama-grants-clemency-n760616>.
- Lee, D. 2018. “Hacker who gave up Wikileaks source dies.” BBC, Erişim: 17.03.2018. <https://www.bbc.com/news/technology-43438352>.
- “Mahkemeye çıkarılan Assange tutuklandı.” Deutsche Welle. <https://www.dw.com/tr/mahkemeye-%C3%A7%C4%B1kar%C4%B1lan-assange-tutukland%C4%B1/a-48293758>
- Melgar, A., J. Grey ve K. Fox. 2018. “WikiLeaks founder Julian Assange granted Ecuadorian citizenship.” CNN, Erişim: 11.01.2011. <https://edition.cnn.com/2018/01/11/europe/wikileaks-julian-assange-given-ecuadorian-citizenship/index.html>
- “Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair Sözleşme.” Türkiye Büyük Millet Meclisi. <https://www.tbmm.gov.tr/komision/insanhaklari/pdf01/179-199.pdf>.
- “Organization of Petroleum Exporting Countries.” Ecuador facts and figures, Erişim: https://www.opec.org/opec_web/en/about_us/148.htm.
- Pazarıcı, Hüseyin. 2007. *Uluslararası Hukuk*, Ankara, Türkiye: Turhan Kitabevi.
- Petras, James ve Henry Veltmeyer. 2007. *Latin Amerika'da Devlet İktidarı ve Toplumsal Hareketler*, Çeviri, A. E. Demirhan. İstanbul, Türkiye: Kalkedon Yayınları.
- “Republic of Ecuador Constitution of 2008.” Political Database of the Americas, <http://pdba.georgetown.edu/Constitutions/Ecuador/english08.html>.
- “Stalin'in tek kızı ABD'de kanserden öldü.” BBC. https://www.bbc.com/turkce/haberler/2011/11/111129_svetlana_stalinsdaughter.
- The UN Refugee Agency (UNHCR). 2013. Summary Conclusions on the interpretation of the extended refugee definition in the 1984 Cartagena Declaration. <https://www.unhcr.org/protection/expert/53bd4d0c9/summary-conclusions-interpretation-extended-refugee-definition-1984-cartagena.html>.
- Topal, Ahmet H. 2015. “Uluslararası Hukuk Açısından Diplomatik Sığınma ve Assange Olayı.” *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 23 (1): 49-74.
- “Update in the Assange Case.” 2019. Aklagarmyndigheten Swedish Prosecution Authority. <https://www.aklagare.se/en/news-and-press/press-releases/2019/april/update-in-the-assange-case/>.

- Wintour, P. 2019. “Assange tried to use embassy as 'centre for spying', says Ecuador's Moreno.” The Guardian. Erişim: 14.04.2019.
<https://www.theguardian.com/media/2019/apr/14/assange-tried-to-use-embassy-as-centre-for-spying-says-ecuadors-moreno>.